

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne: 2. 5. 2018
Čj. MSP-744/2017-OJD-SPZ/6
Počet listů:9
Přílohy:1

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. I.R. a spol. – stížnost pro porušení zákona

Příloha: trestní spis Městského soudu v Praze sp.zn. 1 T 5/2015

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám v neprospěch obžalovaných:

- 1) I.R.,
- 2) JUDr. T.J.,
- 3) Mgr. Bc. D.M.,
- 4) Mgr. J.N.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení Vrchního soudu v Praze, jako soudu odvolacího, ze dne 14.9.2017, sp. zn. 2 To 35/2017, jímž rozhodl v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 1 T 5/2015 tak, že se podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d) trestního řádu z podnětu všech podaných odvolání napadený rozsudek ze dne 10.1.2017 v celém rozsahu zrušuje a věc se podle § 259 odst. 1 trestního řádu vrací soudu I. stupně k novému rozhodnutí.

I. Procesní stav věci

A. Rozsudek Městského soudu v Praze

Rozsudkem Městského soudu v Praze (dále jen „soud I. stupně“) ze dne 10.1.2017, sp. zn. 1 T 5/2015, byli obžalovaní I.R., Mgr. Bc. D.M. a Mgr. J.N. uznáni vinnými, že

1) obžalovaný I.R.

dne 27.3.2012 v době od 16.44 hod. do 17.14 hod. I.R. v přítomnosti JUDr. T.J., jako osoba, která nebyla oprávněna seznamovat se s informacemi určenými předsedovi vlády, které byly utajované podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“), záměrně, v průběhu jednání s Mgr. Bc. D.M., z dříve získaných obecných informací od Mgr. J.N. (dříve N.), a Ing. P.B., dovozuje, že existuje písemný materiál utajovaný podle zákona o ochraně utajovaných informací předložený předsedovi RNDr. P. N. některým z bezpečnostních orgánů nebo zpravodajských služeb státu, který se dotýká aktivit I.R. a JUDr. T.J. souvisejících s jejich působením a vlivem na státní orgány, státní instituce a společnosti s majetkovou účastí státu, z něhož mají mít osobní prospěch, a který může obsahovat i údaje o odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, navedl a instruoval Mgr. Bc. D.M., aby dne 27.3.2012 v 17.30 hod. uskutečnil schůzku s Mgr. J.N., na které by s cílem s těmito údaji posléze seznámit I.R. a JUDr. T.J., od ní vyzvěděl utajované informace o tom, který z bezpečnostních orgánů nebo zpravodajských služeb státu písemný materiál vypracoval, o jaký písemný materiál se jedná a jaké konkrétní skutečnosti tento písemný materiál obsahuje, když I. R. s Mgr. J.N. dříve předem telefonicky dohodl místo, čas a podrobnosti této schůzky, načež Mgr. Bc. D.M. se dne 27.3.2012 od 17.30 hod. setkal s Mgr. J.N., od které vyzvěděl, že předsedovi RNDr. P.N. byla dne 21.3.2012 doručena utajovaná informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datovaná dnem 20.3.2012 se stupněm utajení – dle nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, přílohy č. 18 poř. č. 4 – Důvěrné, se dvěma utajovanými přílohami – Analytickými zprávami Bezpečnostní informační služby, obsahujícími utajované informace, a vyzvěděl od ní také samotný obsah těchto utajovaných informací, přičemž Mgr. Bc. D.M. posléze tyto utajované informace dne 27.3.2012 v době od 17.44 hod. do 19.47 hod. nejprve telefonicky sdělil I. R., který s nimi obratem seznámil JUDr. T.J., a poté osobně v Praze o těchto skutečnostech informoval I.R. a JUDr. T.J., kdy tito tak získali utajované informace přesně rozvedené v utajované příloze č. 1, stranách 1 až 5 utajované informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datované dnem 20.3.2012 a v utajované příloze č. 2, straně 2 utajované informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datované dnem 20.3.2012, v důsledku čehož mohli učinit opatření k zakrytí svého vlivu na státní orgány, státní instituce a společnosti s majetkovou účastí státu a ztížit tak Bezpečnostní informační službě získávání informací o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky, popřípadě týkající se organizovaného zločinu, a dále mohlo dojít k ohrožení osob jednajících ve prospěch Bezpečnostní informační služby, což v konečném důsledku mohlo ohrozit bezpečnostní operace nebo činnost Bezpečnostní informační služby podle § 3 odst. 4 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací,

2) obžalovaný Mgr. Bc. D.M.

dne 27.3.2012 od 17.30 hod. v Praze, záměrně, jako osoba, která nebyla oprávněna seznamovat se s informacemi určenými předsedovi vlády, které byly utajované podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“), na základě informací od I.R. a JUDr. T. J. vědom si, že existuje písemný materiál utajovaný podle zákona o ochraně

utajovaných informací předložený předsedovi RNDr. P.N. některým z bezpečnostních orgánů nebo zpravodajských služeb státu, který se dotýká aktivit I.R. a JUDr. T.J. souvisejících s jejich působením a vlivem na státní orgány, státní instituce a společnosti s majetkovou účastí státu, z něhož mají mít osobní prospěch, a který případně obsahuje i údaje o odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, s cílem s těmito údaji posléze seznámit I.R. a JUDr. T.J., se setkal s Mgr. J.N., od které vyzvěděl, že předsedovi RNDr. P.N. byla dne 21.3.2012 doručena utajovaná informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datovaná dnem 20. 3. 2012 se stupněm utajení – dle nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, přílohy č. 18 poř. č. 4 – Důvěrné, se dvěma utajovanými přílohami – Analytickými zprávami Bezpečnostní informační služby, obsahujícími utajované informace, a vyzvěděl od ní také samotný obsah těchto utajovaných informací, přičemž tyto utajované informace posléze dne 27.3.2012 v době od 17.44 hod. do 19.47 hod. nejprve telefonicky sdělil I.R., který s nimi obratem seznámil JUDr. T.J., a poté osobně v Praze o těchto skutečnostech informoval I.R. a JUDr. T.J., kdy ti získali utajované informace přesně rozvedené v utajované příloze č. 1, stranách 1 až 5 utajované informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datované dnem 20.3.2012 a v utajované příloze č. 2, straně 2 utajované informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datované dnem 20.3.2012, v důsledku čehož mohli učinit opatření k zakrytí svého vlivu na státní orgány, státní instituce a společnosti s majetkovou účastí státu a ztížit tak Bezpečnostní informační službě získávání informací o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky, popřípadě týkající se organizovaného zločinu, a dále mohlo dojít k ohrožení osob jednajících ve prospěch Bezpečnostní informační služby, což v konečném důsledku mohlo ohrozit bezpečnostní operace nebo činnost Bezpečnostní informační služby podle § 3 odst. 4 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací,

3) obžalovaná Mgr. J.N.

dne 27.3.2012 od 17.30 hod. v Praze, přesto, že byla držitelem oznámení o splnění podmínek pro přístup k utajované informaci stupně utajení Vyhrazené, a byla poučena ve smyslu zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“), záměrně, poté, kdy se dosud nezjištěným způsobem dozvěděla, že předsedovi RNDr. P.N. byla dne 21.3.2012 doručena utajovaná informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datovaná dnem 20.3.2012 se stupněm utajení – dle nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, přílohy č. 18 poř. č. 4 – Důvěrné, se dvěma utajovanými přílohami – Analytickými zprávami Bezpečnostní informační služby, obsahujícími utajované informace, znala obsahu této informace utajované podle zákona o ochraně utajovaných informací, se záměrem, aby tato utajovaná informace byla posléze Mgr. Bc. D.M. předána I.R. a JUDr. T.J., vědoma si toho, že žádná z těchto tří osob není oprávněna seznamovat se s informacemi určenými předsedovi, které byly utajované podle zákona o ochraně utajovaných informací, se setkala s Mgr. D. M., kterému sdělila, že předsedovi RNDr. P.N. byla dne 21.3.2012 doručena utajovaná informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datovaná dnem 20.3.2012 se stupněm utajení – dle nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, přílohy č. 18 poř. č. 4 – Důvěrné, se dvěma utajovanými přílohami – Analytickými zprávami Bezpečnostní informační služby, které obsahují zpravodajské informace přesně rozvedené v utajované příloze č. 1, stranách 1 až 5 utajované informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datované dnem 20.3.2012 a v utajované příloze č. 2, straně 2 utajované informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datované dnem 20. 3. 2012, a sdělila mu obsah těchto utajovaných informací, přičemž Mgr. Bc. D.M. tyto podle zákona utajované informace přesně rozvedené v utajované příloze č. 1,

stranách 1 až 5 utajované informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datované dnem 20.3.2012 a v utajované příloze č. 2, straně 2 utajované informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datované dnem 20.3.2012 posléze dne 27.3.2012 v době od 17.44 hod. do 19.47 hod. nejprve telefonicky sdělil I.R., který s nimi obratem seznámil JUDr. T.J. a poté osobně v Praze o těchto skutečnostech informoval I.R. a JUDr. T.J., v důsledku čehož tito mohli učinit opatření k zakrytí svého vlivu na státní orgány, státní instituce a společnosti s majetkovou účastí státu a ztížit tak Bezpečnostní informační službě získávání informací o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky, popřípadě týkající se organizovaného zločinu, a dále mohlo dojít k ohrožení osob jednajících ve prospěch Bezpečnostní informační služby, což v konečném důsledku mohlo ohrozit bezpečnostní operace nebo činnost Bezpečnostní informační služby podle § 3 odst. 4 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací.

Shora popsaným jednáním podle výroku soudu I. stupně spáchali obž. I.R. přečin ohrožení utajované informace podle ust. § 317 odst. 1 trestního zákoníku, účastenstvím ve formě návodu podle § 24 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku, obž. Mgr. Bc. D.M. přečin ohrožení utajované informace podle ust. § 317 odst. 1 trestního zákoníku a obž. Mgr. J. N. zločin ohrožení utajované informace podle § 317 odst. 1, odst. 2 písm. b) trestního zákoníku.

Za tyto trestné činy byli odsouzeni obž. I.R. podle § 317 odst. 1 trestního zákoníku, za užití § 58 odst. 1 trestního zákoníku, k trestu odnětí svobody v délce 9 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 18 měsíců; obž. Mgr. Bc. D.M. podle ust. § 317 odst. 1 trestního zákoníku, za užití § 58 odst. 1 trestního zákoníku, k trestu odnětí svobody v délce 9 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 18 měsíců; obž. Mgr. J.N. podle § 317 odst. 2 trestního zákoníku, za užití § 58 odst. 1 trestního zákoníku, k trestu odnětí svobody v délce 18 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v délce 3 let. Vedle tohoto trestu byl obž. J.N. uložen podle § 73 odst. 1 trestního zákoníku trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu zaměstnání, povolání, funkce, ke které je třeba zvláštního povolení, s nímž je spojen přístup k utajovaným informacím, na dobu 3 let.

Naproti tomu byl obžalovaný JUDr. T.J. zproštěn podle § 226 písm. a) trestního řádu obžaloby státního zástupce Vrchního státního zastupitelství v Olomouci – pobočka v Ostravě ze dne 5.2.2016, sp. zn. 4 VZV 8/2014, pro přečin ohrožení utajované informace podle § 317 odst. 1 trestního zákoníku, účastenstvím ve formě návodu podle § 24 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku, jehož se měl obžalovaný dopustit tím, že dne 27.3.2012 v době od 16.44 hod. do 17.14 hod. v Praze I.R. a JUDr. T.J., jako osoby, které nebyly oprávněny seznamovat se s informacemi určenými předsedovi, které byly utajované podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“), záměrně, v průběhu jednání s Mgr. Bc. D.M., z dříve získaných obecných informací od Mgr. J.N., a Ing. P.B., dovozující, že existuje písemný materiál utajovaný podle zákona o ochraně utajovaných informací předložený předsedovi RNDr. P.N. některým z bezpečnostních orgánů nebo zpravodajských služeb státu, který se dotýká aktivit I.R. a JUDr. T.J. souvisejících s jejich působením a vlivem na státní orgány, státní instituce a společnosti s majetkovou účastí státu, z něhož mají mít osobní prospěch, a který může obsahovat i údaje o odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, navedli a instruovali Mgr. Bc. D.M., aby dne 27.3.2012 v 17.30 hod. uskutečnil schůzku s Mgr. J.N., na které by s cílem s těmito údaji posléze seznámit I.R. a JUDr. T.J. od ní vyzvěděl utajované informace o tom, který z bezpečnostních orgánů nebo zpravodajských služeb státu písemný materiál vypracoval, o jaký písemný materiál se jedná a jaké konkrétní skutečnosti

tento písemný materiál obsahuje, když I.R. s Mgr. J.N. dříve předem telefonicky dohodl místo, čas a podrobnosti této schůzky, načež Mgr. Bc. D.M. se dne 27.3.2012 od 17.30 hod. v Praze s Mgr. J.N., od které vyzvěděl, že předsedovi RNDr. P.N. byla dne 21. 3. 2012 doručena utajovaná informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datovaná dnem 20. 3. 2012 se stupněm utajení – dle nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, přílohy č. 18 poř. č. 4 – Důvěrné, se dvěma utajovanými přílohami – Analytickými zprávami Bezpečnostní informační služby, obsahujícími utajované informace, a vyzvěděl od ní také samotný obsah těchto utajovaných informací, přičemž Mgr. Bc. D.M. posléze tyto utajované informace dne 27.3.2012 v době od 17.44 hod. do 19.47 hod. nejprve telefonicky sdělil I.R., který s nimi obratem seznámil JUDr. T.J, a poté osobně v Praze o těchto skutečnostech informoval I.R. a JUDr. TJ., kdy tito tak získali utajované informace přesně rozvedené v utajované příloze č. 1, stranách 1 až 5 utajované informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datované dnem 20.3.2012 a v utajované příloze č. 2, straně 2 utajované informace ředitele Bezpečnostní informační služby č. j.: D174/2012 BIS 1 datované dnem 20.3.2012, v důsledku čehož mohli učinit opatření k zakrytí svého vlivu na státní orgány, státní instituce a společnosti s majetkovou účastí státu a ztížit tak Bezpečnostní informační službě získávání informací o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky, popřípadě týkající se organizovaného zločinu, a dále mohlo dojít k ohrožení osob jednajících ve prospěch Bezpečnostní informační služby, což v konečném důsledku mohlo ohrozit bezpečnostní operace nebo činnost Bezpečnostní informační služby podle § 3 odst. 4 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací, neboť nebylo prokázáno, že by se stal skutek, pro nějž je obžalovaný stíhán.

Proti tomuto rozsudku podali odvolání obžalovaní I.R., Mgr. Bc. D.M., a Mgr. J.N., jakož i státní zástupce. Státní zástupce podal odvolání do výroku o trestu u obžalovaných I.R., Mgr. Bc. D.M. a Mgr. J.N. v jejich neprospěch a dále do výroku o vině u obž. JUDr. T.J., a to rovněž v jeho neprospěch.

B. Usnesení Vrchního soudu v Praze

Vrchní soud v Praze (dále jen „odvolací soud“) projednal ve veřejném zasedání konaném dne 14.9.2017 podaná odvolání a usnesením z téhož dne, sp. zn. 2 To 35/2017, rozhodl tak, že podle § 258 odst. 1 písm. b), c), d) trestního řádu se z podnětu všech podaných odvolání napadený rozsudek v celém rozsahu zrušuje a věc se podle § 259 odst. 1 trestního řádu vrací soudu I. stupně k novému rozhodnutí.

V úvodu odůvodnění svého usnesení odvolací soud uvedl výrok soudu I. stupně a zrekapituloval obsah podaných odvolání. Následně odvolací soud vyjádřil svůj závěr, že soud I. stupně provedl většinu nabízených důkazů ke zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, avšak napadený rozsudek trpí vadami spočívajícími v nejasnosti a neúplnosti jeho skutkových zjištění. Soud I. stupně se důsledně nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí, vznikly pochybnosti o správnosti skutkových zjištění a k objasnění věci je třeba dokazování doplnit, přičemž provedení dalších důkazů odvolacím soudem by znamenalo nahrazovat činnost soudu I. stupně. Dále konstatoval, že v přezkoumávané části rozsudku bylo porušeno ustanovení trestního zákona.

Konkrétně pak odvolací soud soudu I. stupně vytkl, že považuje za problematické a zcela nedostatečně odůvodněné užití povolení sledování osob a věcí podle § 158d odst. 3 trestního řádu v této trestní věci. Soud I. stupně vyslovil na str. 19 svého rozsudku velmi stručně názor,

že tuto trestní věc nevnímá jako jinou trestní věc podle § 158d odst. 10 trestního řádu, když uvedl, že obžaloba byla podána na obžalované jakožto výsek z původně širěji prošetřované činnosti většího množství osob, z nichž pak někteří měli vazbu na obžalovaného I.R.. To, že tato část byla posléze oddělena a žalována samostatně, podle soudu I. stupně neznamená, že se jedná o jinou trestní věc. K tomu však odvolací soud uvedl, že předchozí trestní věc a trestní věc projednávaných obžalovaných pojí svou podstatou toliko osoba obžalovaného I.R., když cílem sledování osob a věcí na základě povolení soudkyně Okresního soudu v Ostravě ze dne 9. 3. 2012 bylo dokumentovat předchozí podezření ze závažné trestné činnosti, předběžně právně kvalifikované jako trestné činy podle § 256 odst. 1, § 216 odst. 1 písm. a) a především podle § 361 odst. 1 trestního zákoníku, a to v souvislosti s tím, jak byla specifikována v povolení o sledování jednání konkrétních právnických a fyzických osob (P V, osoby I.R., R.J. aj.). Určujícím pro závěr, zda se jedná či nejedná o stejnou trestní věc, se jeví podle názoru odvolacího soudu ve finále srovnání obsahu odůvodnění povolení ke sledování osob a věcí a sledováním zjištěných konkrétních skutečností, které našly následně odraz v usnesení o zahájení trestního stíhání konkrétních osob.

Dále odvolací soud konstatoval, že podle § 158d odst. 10 trestního řádu lze v jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo sledování za podmínek uvedených v odst. 2 provedeno, záznam pořízený při sledování a připojený protokol použít jako důkaz jen tehdy, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu, nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno. Odvolací soud dále vyložil, že z právní úpravy ust. § 158d trestního řádu vyplývají tři druhy sledování, a to podle § 158d odst. 1, odst. 2 a dále odst. 3 trestního řádu. V případě nasazení tzv. prostorového odposlechu podle § 158d odst. 3 trestního řádu je zásah do soukromí intenzivnější, je podmíněn předchozím rozhodnutím soudce a nalézací soud se měl pečlivě na podkladě spisového materiálu zabývat otázkou, zda ustanovení § 158d odst. 10 trestního řádu lze užít i stran sledování podle § 158d odst. 3 trestního řádu. K této problematice odvolací soud poukázal na doktrinální výklad v Komentáři trestního řádu autorů Draštík, A., Fenyk, J. a kol. Trestní řád. Komentář. I. díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, na str. 1198 – 1199, z něhož citoval: „... značně široká použitelnost záznamu pořízeného při sledování podle odst. 2 kontrastuje s naprostou nepoužitelností záznamu pořízeného při sledování podle odst. 3 v jiné trestní věci, což se jeví být nedůvodně restriktivní, zvláště při vědomí skutečnosti, že jinak přísněji regulovaný odposlech a záznam telekomunikačního provozu podle § 88 a § 88a použitelnost v jiných věcech umožňuje. Nelze tedy např. vyloučit, že pokud bude nasazen prostorový odposlech stran korupční trestné činnosti a na místě bude spáchán např. závažný trestný čin, nebude možno ve vztahu k ní pořízený záznam využít.“

Odvolací soud sice soudu I. stupně uložil, aby řešil jako předběžnou otázku podle § 9 odst. 1 trestního řádu, zda bylo povolení ke sledování osob a věcí učiněno v téže či jiné trestní věci a zda jej lze použít v této konkrétní trestní věci, nicméně z jeho hodnotících pasáží jasně vyplývá stanovisko odvolacího soudu k této problematice (byť není vyjádřeno výslovně), a to že sledování bylo provedeno v jiné trestní věci a že předmětné sledováním pořízené záznamy v této trestní věci použít nelze.

Dále odvolací soud vytkl soudu I. stupně, že nedostatečným způsobem posuzoval společenskou škodlivost stíhané trestné činnosti, když se nezabýval tím, zda informace, které získali či mohli získat obžalovaní z utajované zprávy Bezpečnostní informační služby (dále jen „BIS“), byly neveřejné a způsobily zapříčinit následek, který je v dotčeném trestném činu sledován, ani tím jaký byl rozsah inkriminované zprávy a jejích příloh, jaká byla její struktura a tím, zda obžalovaní byli se zprávou seznámeni v celém jejím rozsahu, s jejími částmi, či toliko s jejím charakterem v obecné rovině. Podle odvolacího soudu nelze vyloučit, že obžalovaná Mgr. J. N.

nemusela mít k dispozici celou zprávu i s přílohami, resp. že v celém rozsahu nemusela obžalované prostřednictvím obžalovaného M. se zprávou seznámit, že se omezila toliko na podstatné skutečnosti. I tím se musí dále soud I. stupně podle odvolacího soudu zabývat. Odvolací soud vytkl soudu I. stupně nedostatečnost odůvodnění napadeného rozsudku z hlediska jeho náležitostí podle § 125 trestního řádu, konkrétně pak poukázal zejména na nepřipadné a neodůvodněné užití moderačního ustanovení podle § 58 odst. 1 trestního zákoníku při uložení trestu odnětí svobody v rámci zákonné sazby, jakož i na uložení trestu zákazu činnosti u obžalované Mgr. J.N., aniž by byly vyloženy důvody pro uložení tohoto trestu. Nad rámec vytknutých nedostatků odvolací soud ještě konkrétně uložil soudu I. stupně provést důkaz listinou předloženou obhájcem obžalované Mgr. J.N. nazvanou Základní fakta z mediální analýzy, zjistit u Národního bezpečnostního úřadu, zda může ve věci zpracovat odborné vyjádření k zodpovězení stejných otázek, které byly předmětem sdělení BIS ze dne 21.10.2013 a 25.4.2014, k provedení analýzy inkriminované zprávy BIS a jejích příloh, a to v souvislosti s výše uvedenou mediální analýzou předloženou obhajobou.

II. Právní argumentace zpochybňující postup a rozhodnutí Vrchního soudu v Praze

A. K „jiné trestní věci“

Pojem „jiné trestní věci“ je v aktuálně účinném trestním řádu používán pouze v ust. § 88 odst. 6 a § 158d odst. 10 trestního řádu, aniž by byl v těchto nebo v jiném ustanovení vymezen či definován. V trestním řádu, ve znění účinném do 31.12.2013, byl pojem „jiné trestní věci“ ještě obsažen v ustanovení § 460j odst. 3 trestního řádu v souvislosti s omezenou použitelností důkazního prostředku předaného z České republiky justičnímu orgánu jiného členského státu Evropské unie.

Podle § 20 odst. 1 trestního řádu platí, že proti všem obviněným, jejichž trestné činy spolu souvisí, o všech útocích pokračujícího nebo hromadného trestného činu a o všech částech trvajících trestného činu se koná společné řízení, pokud tomu nebrání důležité důvody. O jiných trestných činech se koná společné řízení tehdy, je-li takový postup vhodný z hlediska rychlosti a hospodárnosti řízení. Podle § 23 odst. 1 trestního řádu platí, že k urychlení řízení nebo z jiných důležitých důvodů lze řízení o některém z trestných činů nebo proti některému z obviněných vyloučit ze společného řízení. Podle § 23 odst. 3 trestního řádu platí, že jsou-li tu podmínky společného řízení, může soud spojit k společnému projednání a rozhodnutí věci, v nichž byly podány samostatné obžaloby. Tato ustanovení upravují řízení před soudem, kdy trestní řád neobsahuje žádnou úpravu pro přípravné řízení. Proto se citovaná ustanovení analogickým způsobem aplikují i v postupu před zahájením trestního stíhání a ve vyšetřování.

Z analogické aplikace vyplývá nutnost v postupu před zahájením trestního stíhání na místo obviněného uvažovat o osobě podezřelé v tzv. materiálním smyslu, tedy o osobě, vůči níž směřuje důvodné podezření z trestného činu, které je předmětem prověřování, je-li taková osoba známa. Byť trestní řád v citovaných ustanoveních § 20 a § 23 výslovně pracuje s pojmem trestný čin, ze zásady obžalovací vyjádřené v § 176 odst. 2 trestního řádu a § 220 odst. 1 trestního řádu vyplývá, že u jedné osoby je možné rozhodnout o vyloučení věci ze společného řízení nebo naopak o spojení věci ke konání společného řízení jen ve vztahu ke skutku, který je předmětem trestního stíhání, resp. před zahájením trestního stíhání ve vztahu ke skutkovým okolnostem, které jsou předmětem prověřování. V případech jednočinného souběhu trestných činů není možné vyloučit ze společného řízení věc jen některého z trestných činů, jehož znaky mají být naplněny spolu se znaky dalších trestných činů u jednoho skutku, neboť předmětem trestního stíhání a potažmo i trestního řízení je obecně skutek, ne trestný čin. Závěry o tom, zda určitý skutek vykazuje znaky jednoho trestného činu či více trestných činů a kterých, se mohou

v průběhu trestního řízení lišit, kdy soud není vázán právním posouzením skutku žalovaného státním zástupcem, ale je povinen o takovém skutku rozhodnout. Z těchto důvodů je v dalším textu ve vztahu k problematice společného řízení, vyloučení věci a spojení věci používán pojem skutku, a nikoli trestného činu.

V případě trestního řízení, které se dotýká více osob, je možné rozhodnout o vyloučení věci ze společného řízení nebo o spojení věci ke konání společného řízení ohledně téhož skutku i jen ve vztahu k některé z osob, které se na jeho spáchání měly podílet. Obecně lze konstatovat, že za situace, kdy je trestní řízení vedeno ve vztahu k nikoli pouze jednomu skutku spáchanému nikoli pouze jednou osobou, mohou vznikat různé situace, kdy řízení o více osobách, více skutcích, ale i o jednotlivých částech skutku jediného (např. u pokračování v trestném činu) je vedeno ve společném řízení ve smyslu § 20 trestního řádu, z něhož může být řízení o některém skutku nebo ve vztahu k některé osobě či osobám vyloučeno, nebo naopak původně samostatně vedená trestní řízení mohou být spojena do společného řízení. **Taková rozhodnutí upravující postup řízení však nemohou mít za následek změnu povahy opatřených důkazů, které pokud výslovně trestní řád nestanoví něco jiného, nemohou být považovány za opatřené v jiné trestní věci.**

Trestní řízení (prověřování), které v posuzované trestní věci předcházelo zahájení trestního stíhání obžalovaných, bylo zahájeno policejním orgánem dne 6.1.2012 pro prvotní podezření z trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 trestního zákoníku, jehož se měl dopustit tehdejší náměstek Vrchního státního zastupitelství v Praze JUDr. L.G. společně s dalšími dosud neustanovenými úředními osobami a dále pro podezření ze spáchání trestných činů sjednávání (zjednání) výhody při zadávání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle § 256 odst. 1 trestního zákoníku či dalších hospodářských trestných činů, trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) trestního zákoníku, kterých se měli dopustit R.J. a T.H. společně s dalšími dosud neustanovenými osobami, jakož i pro podezření ze spáchání zločinu účasti na organizované zločinecké skupině podle § 361 odst. 1 trestního zákoníku těmito osobami. V průběhu prověřování takových podezření byly zjišťovány další skutečnosti, z nichž vyplynulo podezření z další trestné činnosti, a to jednak páchané shodnými osobami podezřelých a jednak osobami nově podezřelými, přičemž u ní byla dána objektivní nebo subjektivní souvislost, a proto byly i takové skutečnosti prověřovány v téže věci v rámci vedeného společného řízení ve smyslu § 20 odst. 1 trestního řádu per analogiam. V rámci takto vedeného prověřování bylo také dne 9. 3. 2012 povoleno sledování soudkyní Okresního soudu v Ostravě pod sp.zn. 0 Nt 5844/2012/V V 105/2012, kdy ze záznamů pořizovaných při tomto sledování byly získány důkazy o trestné činnosti obžalovaných ve vztahu k neoprávněnému nakládání s utajovanými informacemi.

Později byla věc, jejímž předmětem byly právě okolnosti neoprávněného nakládání s utajovanými informacemi ze strany obžalovaných, vyloučena ze společného řízení podle § 23 odst. 1 trestního řádu per analogiam, neboť v takové věci, na rozdíl od dalších skutkových okolností, které byly předmětem společného řízení a k jejichž objasnění bylo třeba provést ještě další úkony trestního řízení, byly dány podmínky pro rozhodnutí o trestním stíhání. **Takové rozhodnutí o způsobu vedení trestního řízení však nemůže znamenat, že důkazy, které byly opatřeny či provedeny v době před vyloučením věci ze společného řízení, nebyly opatřeny či provedeny v souladu se zákonem v dané trestní věci, že by měly být opakovány nebo že by na ně mělo být nahlíženo, jako že pocházejí z jiné trestní věci.**

Právní názor odvolacího soudu, podle něhož se otázka, zda se jedná či nejedná o stejnou trestní věc, posuzuje podle odůvodnění povolení ke sledování osob a věcí, tedy zda v tomto

odůvodnění již byly uvedeny skutkové okolnosti, které se později staly obsahem stíhaného skutku, nemá oporu v žádném ustanovení trestního řádu. Předmětné sledování bylo povoleno v rámci společného řízení, když i další trestný čin, ve vztahu k němuž byly sledováním opatřeny důkazy, vykazoval zákonné znaky, které jsou vyžadovány pro povolení takového sledování.

Neexistuje tedy žádné ustanovení trestního řádu, které by zakazovalo provést důkaz záznamem pořízeným při sledování, které bylo povoleno v době konání společného řízení, a to za situace, že i právní posouzení skutku, který byl po vyloučení věci ze společného řízení stíhán samostatně, by umožňovalo povolení takového sledování. Požadavek odvolacího soudu na posuzování použitelnosti takového důkazu na základě obsahu odůvodnění povolení sledování nemá žádnou oporu v trestním řádu.

B. K použitelnosti záznamu pořízeného při sledování v jiné trestní věci

Předně je třeba připomenout rozhodné části ustanovení, jimiž je sledování osob a věcí upraveno v trestním řádu a které mají význam pro posouzení této věci:

§ 158d

Sledování osob a věcí

(1) Sledováním osob a věcí (dále jen "sledování") se rozumí získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky. Pokud policejní orgán při sledování zjistí, že obviněný komunikuje se svým obhájcem, je povinen záznam s obsahem této komunikace zničit a poznatky, které se v této souvislosti dozvěděl, nijak nepoužít.

(2) Sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, lze uskutečnit pouze na základě písemného povolení státního zástupce.

(3) Pokud má být sledováním zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků, lze je uskutečnit jen na základě předchozího povolení soudce. Při vstupu do obydlí nesmějí být provedeny žádné jiné úkony než takové, které směřují k umístění technických prostředků.

...

(7) Má-li být záznam pořízený při sledování použit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s náležitostmi uvedenými v § 55 a 55a.

...

(10) V jiné trestní věci, než je ta, v níž bylo sledování za podmínek uvedených v odstavci 2 provedeno, lze záznam pořízený při sledování a připojený protokol použít jako důkaz jen tehdy, je-li i v této věci vedeno řízení o úmyslném trestném činu nebo souhlasí-li s tím osoba, do jejíž práv a svobod bylo sledováním zasahováno.

Sledování osob a věcí je operativní úkon prováděný policejním orgánem, jehož podstatou je vždy získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky. Pokud policejní orgán při sledování nepořizuje žádné záznamy (zvukové, obrazové nebo jiné) a pokud sledováním nezasahuje do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo nezjišťuje obsah písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků, je oprávněn policejní orgán rozhodnout o provedení sledování sám, a to pouze za splnění obecných podmínek použití sledování jako jednoho z operativně pátracích prostředků ve smyslu § 158b odst. 1 trestního řádu (řízení o úmyslném trestném činu) a ve smyslu § 158b odst. 2 trestního řádu (zájmem musí být jen získání skutečností důležitých

pro trestní řízení a sledovaného účelu nelze dosáhnout jinak nebo by jeho dosažení bylo podstatně ztížené, práva a svobody osob lze omezit jen v míře nezbytně nutné). Jelikož při takovém sledování nelze pořizovat žádné záznamy (ve smyslu zachycení zvuku, obrazu apod.), mohou být výsledkem takového sledování jen vjemy příslušníků policejního orgánu provádějícího sledování, které následně mohou být sepsány. Jejich obsahem může např. být zrakem zachycené skutečnosti o tom, kdy a kde se určitá osoba pohybovala, zda a s kým se setkala, jaký dopravní prostředek užila, jaká místa navštívila, nebo např. sluchem zachycený rozhovor sledované osoby s jinou osobou na veřejně přístupném místě, telefonický hovor sledované osoby vedený na veřejně přístupném místě, který je slyšitelný v její blízkosti apod. Poznatky o těchto vjemech nejsou záznamem pořizovaným při sledování, který by bylo možno použít jako důkaz ve smyslu § 158d odst. 7 trestního řádu. Pokud by měl být ke skutečnostem zjištěným takovým sledováním proveden důkaz v dalším postupu trestního řízení, měl by podobu provedení sepsaného záznamu jako listinného důkazu a navazujícího výslechu policistů, kteří rozhodně skutečnosti vnímali vlastními smysly.

Z důvodu získání důkazu, jehož obsah by byl zachycen objektivním způsobem, se zpravidla sledování osob a věcí provádí za současného (utajovaného) pořizování zvukových, obrazových nebo jiných záznamů (např. datové nebo jiné technické povahy). K takovému sledování je třeba ve smyslu § 158d odst. 2 trestního řádu písemné povolení státního zástupce, které ve výjimečných případech za splnění dalších podmínek může být vydané i následně. Pokud však má být sledováním zasahováno do nedotknutelnosti obydlí, do listovního tajemství nebo zjišťován obsah jiných písemností a záznamů uchovávaných v soukromí za použití technických prostředků je zákonem ve smyslu § 158d odst. 3 trestního řádu vyžadováno předchozí písemné povolení soudce. Takové sledování vázané na povolení soudce je spojeno výhradně s použitím technických prostředků, což implicitně znamená, že při sledování jsou právě při použití technických prostředků také pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy. Z těchto důvodů **je třeba legislativní odkaz na odstavec 2 obsažený v § 158d odst. 10 trestního řádu vykládat ne jako odkaz na sledování povolené státním zástupcem, ale jako odkaz na sledování, při kterém mají být pořizovány zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, neboť právě použitelnost takového záznamu v jiné trestní věci dané ustanovení řeší.**

Tímto způsobem také bylo předmětné ustanovení v dosavadní praxi vykládáno a z judikatury Ústavního soudu vyplývá, že takový výklad je v souladu se zákonem i ústavně konformní. V tomto směru lze poukázat např. na usnesení Ústavního soudu ze dne 18.7.2013, sp. zn. I. ÚS 1518/13, kterým byla odmítnuta jako zjevně neopodstatněná ústavní stížnost stěžovatele, jenž namítal také nepřipustnost použití záznamů opatřených prostřednictvím sledování povoleného soudem v jiné trestní věci, nebo usnesení Ústavního soudu ze dne 12.11.2014, sp. zn. I. ÚS 1638/14, konkrétně na bod 19. jeho odůvodnění. Pro úplnost lze dodat, že posléze citované rozhodnutí Ústavního soudu se zabývá přímo záznamy pořizovanými v posuzované trestní věci při sledování povoleném soudkyní Okresního soudu v Ostravě ze dne 9.3.2012.

Obecně pak platí, že na použitelnost důkazů v trestním řízení **je třeba nahlížet perspektivou zásadní přípustnosti**, která je obsažena v § 89 odst. 2 trestního řádu. Podle tohoto ustanovení **za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci**, k čemuž je třeba z hlediska logického výkladu doplnit, že tato obecná zásada platí, nestanoví-li trestní řád něco jiného, a to buď výslovně, nebo prostřednictvím konkrétně stanoveného postupu při opatření a provedení určitého důkazního prostředku a důkazu. Jako příklady výslovného stanovení limitů použití důkazů lze nad rámec ustanovení § 158d odst. 10 trestního řádu uvést:

- § 89 odst. 3 trestního řádu – důkaz získaný nezákonným donucením nebo hrozbou takového donucení lze použít jen proti osobě, která takové donucení nebo hrozby donucení použila,

- § 8 odst. 2 trestního řádu – údaje, které jsou předmětem bankovního tajemství, údaje z evidence investičních nástrojů a zaknihovaných cenných papírů; v řízení o trestném činu podle § 180 trestního zákoníku může orgán činný v trestním řízení vyžadovat individuální údaje získané podle zvláštního zákona pro statistické účely; v trestním řízení, ve kterém lze uložit ochranné opatření zabránění části majetku, může státní zástupce a po podání obžaloby nebo návrhu na potrestání předseda senátu žádat od správce daně informace z rozhodnutí o stanovení daně z příjmů pro účely posouzení splnění podmínek pro uložení tohoto ochranného opatření nebo pro účely zajištění jeho výkonu; poskytnutí informací podle tohoto ustanovení není porušením povinnosti mlčenlivosti podle daňového řádu; podmínky, za nichž může orgán činný v trestním řízení vyžadovat údaje získané při správě daní pro jiné účely, stanoví zvláštní zákon; a údaje získané při správě daní nelze použít pro jiný účel než pro trestní řízení, v jehož rámci byly vyžádány,

- § 88 odst. 6 trestního řádu – v jiné trestní věci, než je ta, v níž byl odposlech a záznam telekomunikačního provozu proveden, lze záznam jako důkaz užit tehdy, pokud je v této věci vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1 – tj. je-li vedeno trestní řízení pro zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně 8 let a pro tam taxativně vyjmenované trestné činy, zejména nutno zdůraznit trestné činy zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě dle § 256 trestního zákoníku a zneužití pravomoci úřední osoby dle § 329 tr. zákoníku, nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, nebo souhlasí-li s tím uživatel odposlouchávané stanice.

Za příklad konkrétně stanoveného postupu při opatření a provedení určitého důkazního prostředku a důkazu lze považovat zejména postup při vyslýchání osob (obviněných a svědků), jakož i znalecké zkoumání. Právo obviněného vyslýchat nebo dát vyslýchat svědky proti sobě a dále právo obviněného vznést námitky proti osobě znalce, jeho odbornému zaměření a proti formulaci otázek položených znalci znemožňují, aby protokoly o výsledcích obviněného, svědka, znalce, jakož i znalecký posudek bylo možné bez dalšího provést jako důkaz v jiném trestním řízení.

Trestní řád nicméně v ostatních případech nemá žádné výslovné ustanovení, které by stanovilo, zda a jakým způsobem lze užit důkazní prostředek k důkazu v jiné trestní věci, než té, v níž byl opatřen. Toto se týká především listinných důkazů (včetně protokolů o úkonech zajišťující povahy v podobě domovní prohlídky, prohlídky jiných prostor a pozemků, osobní prohlídce, protokolů o ohledání) a věcných důkazů. Týká se to rovněž i důkazů opatřených předstíraným převodem podle § 158c trestního řádu, použitím agenta podle § 158e trestního řádu, ale i údajů o telekomunikačním provozu, které jsou předmětem telekomunikačního tajemství anebo na něž se vztahuje ochrana osobních a zprostředkovatelských dat podle § 88a trestního řádu, ve vztahu k nimž Komentář trestního řádu, na který napadené usnesení odvolacího soudu odkazuje, zjevně nesprávně uvádí, že existuje úprava pro jejich použití v jiné trestní věci. Bylo by nepochybně nelogické, absurdní a jdoucí proti dosavadní rozhodovací praxi orgánů činných v trestním řízení dovozovat, že listinné důkazy zajištěné v jedné trestní věci není možné použít jako důkaz v jiné trestní věci, nebo že střelnou zbraň zajištěnou v trestní věci podezření z nedovoleného ozbrojování není možné užit k důkazu v jiné trestní věci spočívající v podezření z násilného trestného činu spáchaného právě takovou zbraní, a to jen proto, že

trestní řád u takových důkazů zajištěných v jedné trestní věci výslovně použitelnost v jiné trestní věci nestanoví.

Jediným logicky smysluplným výkladem, který současně vychází z účelu trestního řádu, ze základních zásad trestního řízení i z ustanovení § 89 odst. 2 trestního řádu, je vycházet ze zásadní použitelnosti důkazů opatřených v jedné trestní věci i trestních věcech jiných, pokud trestní řád nestanoví opak výslovně (jako tomu je v § 89 odst. 3 trestního řádu a § 8 odst. 2 trestního řádu) nebo konkrétně stanovenou procedurou opatření a provádění některých typů důkazů (výslechy osob, znalecké zkoumání). Pokud trestní řád k opatření určitého důkazu stanoví konkrétní kvalifikační limity, jako tomu je u odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 trestního řádu, údajů o telekomunikačním provozu, které jsou předmětem telekomunikačního tajemství anebo na něž se vztahuje ochrana osobních a zprostředkovatelských dat podle § 88a trestního řádu, operativně pátracích prostředků podle § 158b až § 158f trestního řádu, je na místě ze zásady zákonnosti a zásady přiměřenosti dovozovat, že takové limity musí být splněny i v jiné trestní věci, v níž by měly být takové důkazní prostředky užity k důkazu.

C. K dalším výhradám odvolacího soudu

Další výhrady odvolacího soudu směřují do hodnotící činnosti soudu I. stupně (hodnocení společenské škodlivosti, hodnocení neveřejnosti získaných utajovaných informací, míry neoprávněného vyzrazení utajovaných informací a způsobilosti informací zapříčinit následek trestného činu), které se netýkají správnosti zjištění skutkového stavu věci.

Takové povahy není ani výhrada vůči neodůvodněnému užití moderačního ustanovení podle ust. § 58 odst. 1 trestního zákoníku při ukládání trestu odnětí svobody, jakož i nezdůvodnění uložení trestu zákazu činnosti. Doplnění dokazování, které odvolací soud uložil, mohl sám provést ve veřejném zasedání, neboť skutková zjištění soudu I. stupně rozhodně nebyla tak nedostatečná, že by bylo nutné hlavní líčení opakovat nebo provádět rozsáhlé a obtížně proveditelné doplnění dokazování. Odvolací soud mohl sám bez větších obtíží provést důkaz listinou předloženou obhájcem obžalované Mgr. J.N. nazvanou Základní fakta z mediální analýzy. Pokud to odvolací soud považoval z hlediska řádného zjištění skutkového stavu za nezbytné, mohl i sám případně vyžádat u Národního bezpečnostního úřadu odborné vyjádření k zodpovězení stejných otázek, které byly předmětem sdělení BIS ze dne 21.10.2013 a 25.4.2014, a k provedení analýzy inkriminované zprávy BIS a jejích příloh, a to v souvislosti s výše uvedenou mediální analýzou předloženou obhajobou, pokud by odvolací soud u Národního bezpečnostního úřadu zjistil, že takové odborné vyjádření vůbec může podat, jakož i následně dokazování doplnit provedením odborného důkazu ve veřejném zasedání k důkazu. Takové doplnění dokazování by zcela jistě nebylo nahrazováním činnosti soudu I. stupně.

I přes výše uvedený závěr o podstatě výše uvedených dalších vad vytýkaných odvolacím soudem se jeví jako vhodné pro úplnost se vyjádřit alespoň k otázkám souvisejícím se zákonnými znaky žalovaných trestných činů a ke společenské škodlivosti.

C.1. K zákonným znakům žalovaných trestných činů

Podstatou jednání, které je obžalovaným kladeno za vinu, je vyzvídání, resp. vyzrazení informace utajované podle jiného právního předpisu, kterým je zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOUI“). Podle § 2 písm. a) ZOUI se utajovanou informací rozumí informace

v jakékoliv podobě zaznamenaná na jakémkoliv nosiči označená v souladu s tímto zákonem, jejíž vyzaření nebo zneužití může způsobit újmu zájmu České republiky nebo může být pro tento zájem nevýhodné, a která je uvedena v seznamu utajovaných informací. Je tedy třeba důsledně rozlišovat utajovanou informaci a její nosič. V případě předmětné zprávy BIS je utajovanou informací vše, co bylo v předmětné zprávě obsaženo. Z hlediska naplnění znaku vyzvídání či vyzaření utajované informace je pak nerozhodné, zda údaje ze zprávy obž. Mgr. J.N. obž. Mgr. Bc. D.M. sdělila zcela nebo jen částečně, jakož i to, jakou formou to učinila – zda ho nechala do písemnosti nahlédnout nebo zda mu svými slovy reprodukovala její obsah. Konkrétní rozsah a způsob neoprávněného sdělení utajovaných informací obsažených v předmětné zprávě BIS jsou tedy z hlediska naplnění formální stránky trestného činu nerozhodné. Ze záznamu pořízeného při sledování je nepochybné, že ke sdělení (a tedy k vyzaření a vyzvídání) utajovaných informací ze zprávy došlo, jak to vyplývá z navazující telefonické komunikace obž. Mgr. Bc. D.M. s obž. I.R..

Ve věci lze rozlišit určitou subjektivní rovinu zájmů obž. I.R. a objektivní rovinu zájmů BIS. Je nepochybné, že pro obž. I.R. mělo význam, aby vůbec zjistil, jakou zprávou disponuje předseda vlády, kdo je původcem takové zprávy, nakolik se zpráva týká jeho aktivit, jeho osobně či jiných osob působících v jeho zájmu, jakož i v neposlední řadě, co je konkrétním obsahem takové zprávy. Pro obž. I.R. bylo důležité zjistit, zda a jaká složka státu z oblasti zajišťování bezpečnosti státu se o jeho aktivity zajímá, jakým způsobem je hodnotí, např. zda je považuje za protiprávní a zda plánuje či navrhuje v tomto směru přijmout další opatření. Již samotné zjištění, že autorem zprávy je BIS, a ne orgán Policie České republiky bylo z tohoto pohledu pro obž. I.R. přínosem, což je zjevné z telefonického rozhovoru s obž. Mgr. Bc. D.M.. Tento obžalovaný jako advokát obž. I.R. měl zjevně o jeho aktivitách dostatečné informace, kdy BIS jako původce zprávy pro předsedu mohl vyhodnotit jako subjekt, od něhož neplyne žádná vážnější nebezpečí. Obdobně to pak platí i pro samotný obsah zprávy, jehož zjištění umožnilo obž. I.R. posoudit, zda zpracovatelé zprávy zjistili ve vztahu k němu nějaké skutečnosti, které nebyly obecně známé, případně, jejichž zjištění by obžalovanému a jeho aktivitám mohlo nějak uškodit.

Principem zpravodajských služeb je činnost v utajení, a proto osoby, na které jsou úkony zpravodajských služeb zaměřeny, by zásadně neměly vědět, že se o ně zpravodajská služba zajímá a případně s jakým výsledkem. Již vyzaření prosté skutečnosti, že se konkrétní zpravodajská služba zajímá o aktivity určité osoby, předmětné osobě zpravidla ohrožuje úspěšné naplnění účelu zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších zákonů. Takovým účelem podle § 2 citovaného zákona je získávání, shromažďování a vyhodnocování informací důležitých pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky, kdy v konkrétním případě připadají v úvahu informace zejména pro ochranu významných ekonomických zájmů České republiky. Zpravodajské služby při své činnosti utajují (srov. nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů) nejen vyhodnocení a výstupy své zpravodajské činnosti, ale mimo jiné i formy, metody a zásady zpravodajské činnosti, zpravodajské prostředky a jejich použití, jakož i své informační zdroje. Neoprávněné sdělení byť i jen části obsahu předmětné zprávy BIS obž. Mgr. Bc. D.M. jako osobě pracující pro obž. I.R. proto mělo pro tuto zpravodajskou službu význam nejen z hlediska prostého vyzaření výstupů její činnosti, ale i z hlediska vyzaření toho, že svoji činnost na obž. I.R. zaměřuje a že za tímto účelem může používat různé zpravodajské prostředky a cíleně využívat informační zdroje. Z obsahu vyhodnocení by mohla zasvěcená osoba poznat, zda takové nástroje a případně i které konkrétně byly použity nebo

z hlediska cílů zpravodajské činnosti by použity být mohly, což do budoucna umožňuje přijmout taková protiopatření, aby takové použití nástrojů zpravodajské služby nebylo úspěšné.

Z toho všeho vyplývá i nepochybný závěr, že stíhané jednání bylo způsobilé zapříčinit následek, resp. účinek trestného činu, vlastně bez ohledu na míru neoprávněného vyzrazení utajovaných informací a bez ohledu na jejich obsah a povahu. Objektem trestného činu ohrožení utajované informace podle § 317 trestního zákoníku je zájem na ochraně utajovaných informací před nepovolnou osobou, čímž je obecně chráněna bezpečnost, obranyschopnost, ekonomika a jiné významné zájmy státu. Jednáním obžalovaných došlo k vyzrazení utajované informace obž. I.R. zejména o tom, že jedna ze zpravodajských služeb státu se zabývá jeho aktivitami a co k nim zjistila. K porušení zájmu chráněného trestním zákoníkem tedy evidentně došlo, kdy utajovaná informace byla sdělena neoprávněné osobě, a to osobě, jíž se přímo týkala a před níž měla být utajena nejvíce, čímž byly porušeny zájmy státu z hlediska fungování jeho zpravodajské služby určené mimo jiného k ochraně před závažnými ekonomickými škodami.

C.2. Ke společenské škodlivosti

Skutečnosti rozebrané výše z hlediska naplnění zákonných znaků trestného činu jsou zároveň i východiskem k úvahám o společenské škodlivosti případu. K již uvedenému lze doplnit, že i přes určitou publicitu, které se této trestní věci v hromadných sdělovacích prostředcích dostalo, a i přes nikoli nevýznamný časový odstup od rozhodných událostí BIS nepřistoupila ve smyslu § 22 odst. 4 ZOUI ke zrušení nebo změně stupně utajení Důvěrné u předmětné zprávy, což by byla povinna neprodleně učinit, pokud by pominul důvod pro utajení informace. Neoprávněné vyzrazení zprávy tedy i nadále z pohledu dané zpravodajské služby může způsobit prostou újmu zájmům České republiky ve smyslu § 3 odst. 4 písm. d) ZOUI a § 4 písm. c) ZOUI v podobě ohrožení bezpečnostních operací nebo činnosti zpravodajských služeb. Na základě výše uvedeného je na místě dovozovat, že by konkrétní účinek měl podobu především vyzrazení metod a zásad zpravodajské činnosti, zpravodajských prostředků nebo informačních zdrojů.

Z výše uvedeného je zjevné, že předmětný případ je natolik společensky škodlivý, že je na místě v něm uplatnit trestní odpovědnost a trestněprávní důsledky s ní spojené, neboť jiná případná opatření jsou zjevně nedostatečná. V dané věci nebyla zjištěna žádná okolnost, která by míru společenské škodlivosti snižovala na stupeň, který by byl nižší než nejméně závažné vyskytující se případy ohrožení utajované informace.

III. Závěr

Podle § 254 odst. 1 trestního řádu platí, že nezamítne-li nebo neodmítne-li odvolací soud odvolání podle § 253 trestního řádu, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost jen těch oddělitelných výroků rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, i správnost postupu řízení, které jim předcházelo, a to z hlediska vytýkaných vad. K vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno odvolání.

Podle § 258 odst. 1 trestního řádu odvolací soud zruší napadený rozsudek také

b) pro vady rozsudku, zejména pro nejasnost nebo neúplnost jeho skutkových zjištění týkajících se přezkoumávané části rozsudku, nebo proto, že se ohledně takové části soud nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí,

c) vzniknou-li pochybnosti o správnosti skutkových zjištění ohledně přezkoumávané části rozsudku, k objasnění věci je třeba důkazy opakovat nebo provádět důkazy další a jejich provádění před odvolacím soudem by znamenalo nahrazovat činnost soudu prvního stupně.

Podle § 259 odst. 1 trestního řádu platí, že *je-li po zrušení napadeného rozsudku nebo některé jeho části nutno učinit ve věci rozhodnutí nové, může odvolací soud věc vrátit soudu prvního stupně, jen jestliže nelze vadu odstranit ve veřejném zasedání, zejména jsou-li skutková zjištění tak nedostatečná, že je nutno hlavní líčení opakovat nebo provádět rozsáhlé a obtížně proveditelné doplnění dokazování.*

Těmito ustanoveními se však Vrchní soud v Praze při svém rozhodování důsledně neřídil, neboť důvody, pro něž prvostupňový rozsudek zrušil a věc vrátil nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí, nemohou z hlediska zákona objektivně obstát.

Je zřejmé, že primárním důvodem pro zrušení rozsudku soudu I. stupně odvolacím soudem je jeho závěr o nejasnosti nebo neúplnosti skutkových zjištění, resp. pochybnost o jejich správnosti na základě argumentace o údajné procesní nepoužitelnosti důkazů, jež vyplynuly z prováděného sledování a odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu. Závěry soudu jsou z tohoto pohledu i zmatečné, když v takové situaci shledal důvody pro zrušení napadeného rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. b), c) trestního řádu, avšak nekonstatoval podstatné vady řízení, které rozsudku předcházely, spočívající v porušení ustanovení, jimiž se má zabezpečit objasnění věci ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu, tedy podle názoru odvolacího soudu zpochybňované provedení záznamů pořízených při sledování k důkazu. Usnesení odvolacího soudu je tak i vedle své nesprávnosti vnitřně rozporné a jako celek pak vadné a ve svých důsledcích nezákonné.

Pokud se týká samotných záznamů pořízených při sledování osob a věcí na základě povolení soudkyně Okresního soudu v Ostravě ze dne 9.3.2012, sp.zn. 0 Nt 5844/2012/V V 105/2012, jsou procesně použitelné v této trestní věci, v níž byly pořízeny, a současně jsou použitelné i v každé další trestní věci, ve které je vedeno trestní řízení o úmyslném trestném činu. Odvolací soud proto pochybil, pokud svým excesivním výkladem dospěl v rozporu s dosavadní rozhodovací praxí k opačnému závěru a na takovém podkladě založil závěr o neúplnosti skutkových zjištění rozsudku soudu I. stupně, resp. závěr o pochybnostech o správnosti takových skutkových zjištění. Navíc v rozporu s ust. § 134 odst. 2 trestního řádu svůj právní názor jasně a zevrubně nevyložil a ani dostatečně neodůvodnil, když svoji povinnost v tomto směru de facto obešel odkazem na jeden z vydaných komentářů trestního řádu, jehož závěry jsou však zpochybnitelné.

Další vady, které odvolací soud nalézacímu soudu vytýkal a které měly spočívat v jeho nedostatečné hodnotící činnosti, resp. v nutnosti doplnění dokazování, samy o sobě nezpochybňovaly správné zjištění skutkového stavu věci soudem I. stupně, nezpůsobovaly tak nejasnost či neúplnost skutkových zjištění ani nevyvolávaly pochybnosti o správnosti skutkových zjištění, a proto ve skutečnosti nebyly důvodem pro zrušení napadeného rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. b), c) trestního řádu. A pokud takové důvody odvolací soud spatřoval, mohl dokazování doplnit sám, neboť se nejednalo o nahrazování činnosti soudu prvního stupně ve smyslu § 258 odst. 1 písm. c) trestního řádu, a nebylo proto třeba hlavní líčení opakovat nebo provádět rozsáhlé a obtížně proveditelné doplnění dokazování.

Za situace, kdy zásadní důvod, pro který ke kasaci rozhodnutí a vrácení věci soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí došlo, podřazený pod zrušovací ustanovení § 258 odst. 1 písm. b), c) trestního řádu, tedy procesní nepoužitelnost záznamů pořízených při sledování osob a věcí, v této trestní věci ve skutečnosti dán není. Je naopak na místě závěr, že odvolacímu soudu nic nebránilo v tom, aby jím shledaná a již výše zmíněná další dílčí pochybení v prvostupňovém rozsudku v rámci projednání věci ve veřejném zasedání sám postupem podle ust. § 259 odst. 3 trestního řádu napravil a ve věci také znovu sám rozhodl.

Lze tedy uzavřít, že usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne ze dne 14.9.2017, sp. zn. 2 To 35/2017, jako soudu odvolacího ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 1 T 5/2015, byl ve prospěch všech obviněných porušen zákon v ustanoveních § 254 odst. 1 trestního řádu, § 258 odst. 1 písm. b), c) trestního řádu a § 259 odst. 1 trestního řádu, neboť důvody ke zrušení prvostupňového rozsudku a vrácení věci nalézacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí zjevně dány nebyly. Odvolací soud se na základě nesprávné právní úvahy, kterou navíc ponechal bez zevrubnějšího odůvodnění, domáhá kompletní revize veškerých dosavadních skutkových zjištění a dopouští se tedy svévolného a de facto nezákonného postupu.

S ohledem na shora uvedené mám za to, že rozhodnutí Nejvyššího soudu o této stížnosti pro porušení zákona bude mít také podstatný význam do budoucna pro další rozhodovací praxi orgánů činných v trestním řízení, které potřebují mít jistotu v otázce posuzování toho, co je „jiná trestní věc“, když tento pojem není v trestním řádu výslovně vymezen a v otázce, použitelnosti a zákonných podmínek použití záznamů pořízených při sledování osob a věcí povoleném soudem a potažmo i jiných důkazů v jiné trestní věci. Rozhodnutí Nejvyššího soudu by se tak stalo nositelem významného výkladu objektivního práva.

Proto **n a v r h u j i**, aby Nejvyšší soud České republiky podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že pravomocným usnesením Vrchního soudu v Praze, jako soudu odvolacího, ze dne 14.9.2017, sp. zn. 2 To 35/2017, ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 1 T 5/2015, byl porušen zákon ve prospěch obviněných I.R., JUDr. T.J., Mgr. Bc. D.M. a Mgr. J. N., a to v ustanoveních § 258 odst. 1 písm. b), c) trestního řádu a § 259 odst. 1 trestního řádu a v řízení, kterému předcházelo, v ustanovení § 254 odst. 1 trestního řádu.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [3 Tz 8/2018](#)